

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Kylantys pasaulio regionai: idėjos ir konfliktai	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Ramūnas Vilpišauskas Kiti: dr. Konstantinas Andrijauskas, dokt. Ieva Koreivaitė, dokt. Ieva Giedraitytė, Giedrė Biržytė	Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas, Europos studijų katedra, Vokiečių g. 10, Vilnius.

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinis ir savarankiškas darbas	Rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Anglų kalbos mokėjimas B1 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Kurso tikslas – supažindinti studentus su po Šaltojo karo ir ypač XXI amžiuje globalioje politikoje ir ekonomikoje kylančia naujų (už Europos ir Šiaurės Amerikos, t. y. vadinamųjų „Vakarų“, geografinių ribų esančių) pasaulio regionų svarba. Studijų metu bus ugdomos šios bendrosios kompetencijos: gebėjimas kritiškai mąstyti, gebėjimas dirbti komandoje ir bendradarbiauti su kitais, gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, gebėjimas pritaikyti įgytas žinias praktikoje, gebėjimas perteikti informaciją, idėjas, iniciatyvumas bei nusiteikimas siekti kokybės. Be to, ugdomos ir šios dalykinės kompetencijos: esminės žinios apie regionų kūrimosi, integracijos ir iškilimo procesus; gebėjimas tarpusavyje palyginti svarbiausius naujuosius pasaulio regionus ir kiekvieno iš jų galios centrus; gebėjimas suvokti ir interpretuoti pamatinius dabarties politinius ir ekonominius procesus už Vakarų pasaulio ribų.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Žinos pagrindines regioninių studijų, tarptautinių santykių ir tarptautinės politinės ekonomijos teorijas ir sąvokas	Literatūros studijos, aiškinimas, dėstymas	Egzaminas, kokybiškas darbas auditorijoje, esė
- Supras ir gebės tarpusavyje palyginti svarbiausius naujuosius pasaulio regionus	Literatūros studijos, aiškinimas, dėstymas	
- Gebės apibūdinti ir interpretuoti pamatinius dabarties politinius ir ekonominius procesus už Vakarų pasaulio ribų	Literatūros studijos, aiškinimas, dėstymas	
- Gebės susirasti medžiagos apie analizuojamą regioną, sistemingai ir analitiškai ją pristatyti	Literatūros studijos, aiškinimas, dėstymas, grupinės simuliacijos ir interaktyvios diskusijos	Kokybiškas darbas seminare, esė
- Gebės dirbti komandoje, bendradarbiaujant su kurso kolegomis įgyvendinti paskirtas užduotis	Literatūros studijos, aiškinimas, dėstymas, grupinės simuliacijos ir interaktyvios diskusijos	

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Regionai, regionalizmas ir jų analizės būdai 1. Kaip apibrėžiamas regionas? 2. Ką reiškia regiono samprata skirtingose disciplinose (tarptautinių santykių, politinės ekonomijos, ekonomikos)? 3. Kokie pagrindiniai regioninės integracijos aiškinimai ir jų ypatumai? 4. Regionalizmo keliamos dilemos.	2						2	1	
2. Europos Sąjunga kaip regioninės integracijos prototipas 1. Kuo ES yra tokia pati kaip ir bet kuris kitas pasaulio regioninis bendradarbiavimo formatas? 2. Kuo ES išskirtinė, lyginant su kitomis regioninėmis organizacijomis? 3. Kaip galima analizuoti ES? 4. Ką integracijos ES patirtis sako apie integracijos tarp suverenių valstybių šiuolaikiniame pasaulyje perspektyvas?	2						2	4	Privalomos literatūros skaitymas: Fredrik Söderbaum, "Early, Old, New and Comparative Regionalism: The Scholarly Development of the Field", <i>KFG Working Paper No. 64</i> , October 2015. http://www.polsoz.fu-berlin.de/en/v/transformeurope/publications/working_paper/WP-64-Soederbaum_WEB.pdf
3. Globali šiaurė ir Globalūs pietūs kaip sąvoka ir politinė realybė 1. Globali šiaurė ir Globalūs pietūs kaip sąvokos. 2. Globalūs pietūs kaip geografija - apie kokius regionus kalbame? 3. Ar (vis dar) galima kalbėti apie kitų regionų kilimą (<i>the rise of the rest</i>)?	2						2	4	Privalomos literatūros skaitymas: Anouar Majid, "How the South Was Born: Reflections on the Geography and Culture of Inequality" Kn. Justin Dargin (sud.), <i>The Rise of the Global South : Philosophical, Geopolitical and Economic Trends of the 21st Century</i> . New Jersey: World Scientific, 2013. pp. 3-26.
4. Azijos idėja 1. Kur prasideda ir baigiasi Azija ir koks jos ryšys su Eurazijos, Centrinės Azijos, Azijos- Ramiojo vandenyno regiono ir Vidurio Rytų sąvokomis? 2. Azijos subregionų apimtys. 3. Azijos integracijos bandymai.	2						2	3	Privalomos literatūros skaitymas: Saadia M. Pekkanen, John Ravenhill ir Rosemary Foot (sud.), <i>The Oxford Handbook of International Relations in Asia</i> . New York: Oxford University Press, 2014, 1 skyrius, pp. 3-18.
5. Azijos konfliktai 1. (Sub)regioninės hegemonijos bandymai Azijoje. 2. Didžiųjų Azijos galių tarpusavio nesutarimai. 3. JAV strateginis ir ekonominis vaidmuo Azijoje. Seminaro tema: „Kinijos iškilimas ir regiono valstybių atsakas“.	2	2					4	4	Privalomos literatūros skaitymas: Shambaugh, David ir Michael Yahuda (sud.), <i>International Relations of Asia</i> . 2 leidimas. Lanham & Plymouth: Rowman & Littlefield, 2014, 6 skyrius, pp. 147-168.
6. Azija pasaulyje	2	2					4	4	Privalomos literatūros skaitymas:

<p>1. Lyginamoji didžiųjų Azijos valstybių ekonominių ir karinių pajėgumų analizė.</p> <p>2. „Azijos tigras“ ir vėlesnės „kylančios rinkos“.</p> <p>3. Dabartiniai ekonominės integracijos ir infrastruktūrinio bendradarbiavimo projektai.</p> <p>Seminaro tema: „Naujasis Azijos amžius: argumentai už ir prieš“.</p>									Shambaugh, David ir Michael Yahuda (sud.), <i>International Relations of Asia</i> . 2 nd edition. Lanham & Plymouth: Rowman & Littlefield, 2014, 14 skyrius, pp. 343-363.
<p>7. Vidurio Rytų idėja</p> <p>1. Kur yra Vidurio Rytai?</p> <p>2. Kolonizacija, modernizacija ir politinis islamas: revai valizmas link radikalizmo.</p> <p>3. Pan-arabizmo ir pan-islamizmo idėjos bei Arabų lygos ir Islamiškojo bendradarbiavimo organizacijos formatai.</p> <p>4. Politinė ekonomija: naftos veiksnys ir OPEC veikla.</p>	2					2	4	Privalomos literatūros skaitymas: Eugene L. Rogan, “The Emergence of the Middle East into the Modern State System.” Kn. Louise Fawcett (sud.), <i>International Relations of the Middle East</i> . Oxford: Oxford University Press, 2013, pp. 37-59.	
<p>8. Vidurio Rytų konfliktai</p> <p>1. Sunitai vs šyitai.</p> <p>2. Saudo Arabija vs Iranas.</p> <p>3. Arabų pavasaris ir jo pasekmės.</p> <p>Seminaro tema: „Izraelio įkūrimas kaip konfliktų regione katalizatorius: Izraelio – Palestinos konfliktas“.</p>	2	2				4	4	Privalomos literatūros skaitymas: Vincent Durac, F. Cavatorta, <i>Politics and Governance in the Middle East</i> . London: Palgrave, 2015, pp. 211–231.	
<p>9. Vidurio Rytai pasaulyje</p> <p>1. Didžiųjų valstybių interesai: aljansai ir susipriešinimas.</p> <p>2. Demokratizacijos projektai.</p> <p>3. Karas su terorizmu.</p> <p>Seminaro tema: „Branduolinės Irano derybos“.</p>	2	2				4	4	Privalomos literatūros skaitymas: Vincent Durac, F. Cavatorta, <i>Politics and Governance in the Middle East</i> . London: Palgrave, 2015, pp. 238–268.	
<p>10. Afrikos idėja: žemyno išskirtinumas</p> <p>1. Gamtinės sąlygos, formavusios žemyno istoriją.</p> <p>2. Visuomeninės institucijos (prieraišumo ekonomika).</p> <p>3. Afrikos Sąjunga.</p>	2					2	3	Privalomos literatūros skaitymas: John Reader, <i>Africa: A Biography of the Continent</i> . New York: Penguin Books, 1998, pirmasis skyrius.	
<p>11. Afrikos konfliktai: žlungančios valstybės</p> <p>1. Kolonializmo įtaka.</p> <p>2. Korupcinės praktikos.</p> <p>3. Etninės takoskyros.</p> <p>Seminaro tema: „Silpnos Afrikos valstybės: kam tai paranku?“</p>	2	2				4	5	Privalomos literatūros skaitymas: Patrick Chabal, Jean-Pascal Daloz, <i>Africa Works: Disorder as a Political Instrument</i> . Indianapolis: Indiana University Press, 2 skyrius, pp. 17-31.	
									Filmo peržiūra (namuose arba susitarus su dėstytoju grupėje): “Darwin’s

									Nightmare” (rež. Hupert Sauper, angl. k., 2004) ir diskusija.
12. Afrika pasaulyje: vystymasis ir pagalba 1. Neokolonializmas. 2. Darnaus vystymosi problematika Seminaro tema: „Afrika ir Lietuva: idėjos, ryšiai ir politika“.	2	2					4	4	Privalomos literatūros skaitymas: Goran Hyden, <i>African Politics in Comparative Perspective</i> . 2 leidimas. New York: Cambridge University Press, 2013, pp. 69-89.
13. Lotynų Amerikos idėja 1. Lotynų Amerika - atrasta, išrasta ar užkariauta? Atradimo svarba Vakarų identiteto formavimuisi. 2. Svarbiausios idėjos ir kultūriniai saitai. 3. Regioninės organizacijos: UNASUR, Mercosur, Andų bendruomenė. Jų kūrimo pagrindas ir principai, perspektyvos ir problemos. 4. Du ideologiniai modeliai: ALBA vs. Ramiojo vandenyno laisvosios prekybos sutartis.	2						2	3	Privalomos literatūros skaitymas: Jean Grugel ir Pia Riggorizzi, “Regional governance and legitimacy in South America: the meaning of UNASUR.” <i>International Affairs</i> , 91 (4), 2015, pp. 781–797.
14. Lotynų Amerikos konfliktai 1. Taikus žemynas - konfliktiškas žemynas? Saugumo klausimai, etniniai konfliktai ir socialinės revoliucijos. 2. Pirmoji post-moderni revoliucija - Zapatistų judėjimas. 3. “Kairiosios” revoliucijos? - Bolivijos atvejais. 4. Socialiniai neramumai Brazilijoje, Čilėje, Ekvadore - auganti vidurinioji klasė ir jos nepasitenkinimas? Seminaro tema: „Konfliktai – istorija ir šiandiena“	2	2					4	3	Seminarui: Filmo peržiūra namuose (arba susitarus su dėstytoju grupėje) „ <i>Tambien la Lluvia</i> “ („ <i>Taip pat ir lietus</i> “) 2010 m.. rež. Icíar Bollaín, ispanų kalba su angliškai subtitrais. Diskusija grupėmis – Kaip filme susiejama ekonomika, politika ir istorija? Kokios pagrindinės konfliktuojančios pusės išskiriamos? Kaip šiuos konfliktus susieti su paskaitos tematika? Kiekviena grupė turės savaitę apibendrinti diskusijai ir pateikti atsakymus į iškeltus klausimus raštu. Seminaro vertinimą sudarys dalyvavimo diskusijoje bei grupinio darbo pažymys.
15. Lotynų Amerika pasaulyje 1. Lotynų Amerika ir JAV: tarp meilės ir neapykantos - “Išoriniai-vidiniai” santykiai: migracija, narkotikai, Kuba. 2. Lotynų Amerika ir ES: laisvosios prekybos ir bendradarbiavimo sutartys. 3. Brazilija kaip pasaulinės politikos žaidėjas: ar ilgai? Seminaro tema: „Narkotikai kaip saugumo ir socialinė problema“.	2	2					4	4	Privalomos literatūros skaitymas: Jean B. Grugel, “New Regionalism and Modes of Governance - Comparing US and EU Strategies in Latin America”, <i>European Journal of International Relations</i> , 10(4), 2004, pp. 603–626.
16. Apibendrinimai	2						2	-	Paskaitos metu bus apibendrintas išėitas kursas: aptartos regionalizmo perspektyvos, diskutuojama kaip toliau plėtosis aptarti regionai.
Egzaminas raštu	2						2	15	Ruošimasis egzaminui, kurso

Grugel, Jean B.	2004	New Regionalism and Modes of Governance - Comparing US and EU Strategies in Latin America	<i>European Journal of International Relations</i> , 10(4), pp. 603–626.	
Grugel, Jean B. ir Pia Riggorizzi	2015	Regional Governance and Legitimacy in South America: the Meaning of UNASUR	<i>International Affairs</i> , 91 (4), pp. 781–797.	
Hyden, Goran	2013	African Politics in Comparative Perspective	2 leidimas	New York: Cambridge University Press
Pekkanen, Saadia M., John Ravenhill ir Rosemary Foot (sud.)	2014	The Oxford Handbook of International Relations in Asia		New York: Oxford University Press
Reader, John	1998	Africa: A Biography of the Continent		New York: Penguin Books
Shambaugh, David ir Michael Yahuda (sud.)	2014	International Relations of Asia	2 leidimas	Lanham & Plymouth: Rowman & Littlefield
Söderbaum, Fredrik	2015	Early, Old, New and Comparative Regionalism: The Scholarly Development of the Field	<i>KFG Working Paper No. 64</i>	
Yeros, Paris ir Sam Moyo	2013	Reclaiming the Nation: The Return of National Question in Africa, Asia and Latin America		London: Pluto Press
Papildoma literatūra				
Buzan, Barry ir Ole Wæver	2003	Regions and Powers: The Structure of International Security		Cambridge & New York: Cambridge University Press
Chasteen, Charles	2001	Born in Blood and Fire: a Concise History of Latin America		New York & London: W.W. Norton
Hinnebusch, Raymond ir Anoushiravan Ehteshami (sud.)	2014	The Foreign Policies of Middle East States	2 leidimas	Boulder & London: Lynne Rienner Publishers
Paul, T. V. (sud.)	2012	International Relations Theory and Regional Transformation		Cambridge & New York: Cambridge University Press